

Pokyn k táborům

1. Úvod

- (1) Tento pokyn upravuje pořádání táborů Junáka. Obsahuje:
 - a) přehled základních podmínek, které je nutné pro pořádání tábora splnit (většinou vycházejí z podmínek příslušných zákonů a vyhlášek),
 - b) postup schvalování táborů střediskovou radou,
 - c) náležitosti komunikace mezi střediskem, okresem, krajem a ústředím,
 - d) formuláře a doporučené vzory dokumentů pro pořádání tábora.
- (2) Táborem se pro účely tohoto pokynu rozumí akce, která splňuje následující podmínky:
 - a) doba trvání je 7 a více dní (včetně dne příjezdu a odjezdu),
 - b) pořadatelem tábora je organizační jednotka Junáka,
- (3) Z pohledu zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví se tábory dělí na **zotavovací akce** (organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů) a **jiné podobné akce pro děti** (při počtu dětí do 15 let menším jak 30 nebo na kratší dobu než 5 dnů). Tábor nemusí být nutně zotavovací akcí, záleží na počtu dětí ve věku do 15 let. Podle tohoto rozdělení se liší legislativní požadavky na tábor (viz. kapitola 2 a 5).
- (4) Kapitoly 2 až 6 jsou určeny zejména pro osoby pořádající tábory, kapitoly 7 až 10 jsou určeny zejména pro vedení středisek a vyšší organizační jednotky.

2. Účastníci a vedení tábora

- (5) Každý účastník tábora mladší 18 let odevzdá **příhlášku na tábor**, která obsahuje údaje o táboře (místo, termín, účastnický poplatek), údaje o pořadateli tábora (název střediska, IČO, adresa sídla), údaje o dítěti (jméno, adresa, rodné číslo), údaje o rodičích (jméno, adresa) a souhlas (podpis) rodičů s účastí dítěte na táboře.
- (6) Účastníci tábora s 30 a více dětmi do 15 let (zotavovací akce) musí doložit následující dokumenty:
 - a) **Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte** k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě (vyplňuje praktický lékař, má platnost 12 měsíců, je možné využít jej i na ostatní akce)
 - b) **Prohlášení o bezinfekčnosti** (má stanovený obsah dle zákona, vyplňuje se max. jeden den před odjezdem)
- (7) Doporučujeme vybrat od účastníků tábora kartičku pojišťovny a očkovací průkaz a vyžadovat výše dokumenty uvedené v odst. 6 i u účastníků tábora s méně jak 30 dětmi do 15 let (nejedná se ovšem o povinnost).
- (8) **Vedení tábora** schvaluje středisková rada v následujícím složení (s uvedenou min. kvalifikací):
 - a) vůdce tábora (vůdcovská zkouška)
 - b) zástupce vůdce tábora (min. čekatelská zkouška, doporučujeme vůdcovskou zkoušku)
 - c) zdravotník (příslušné vzdělání nebo kvalifikace „zdravotník zotavovacích akcí“)
 - d) hospodář

- (9) Osoby podílející se na vedení tábora musí doložit splnění požadavků, které vyžaduje jejich pozice na táboře, následujícími dokumenty:
- Posudek o zdravotní způsobilosti pro práci s dětmi** – tzv. „papír na hlavu“, musí jej mít všechny osoby pracující na táboře samostatně s dětmi. Vystavuje jej praktický lékař, potvrzení má platnost jeden rok.
 - Potravinářský průkaz**, v němž praktický lékař osvědčí zdravotní způsobilost k činnostem epidemiologicky závažným. Musí jej mít všechny osoby podílející se na přípravě stravy.
 - Vůdcovský dekret**, který splňuje podmínky pro „osvědčení hlavního vedoucího“ dle podmínek MŠMT. Musí jej mít vůdce tábora.
 - Zdravotnický dekret** dokládající absolvování kursu první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost na táboře v rozsahu dle vyhlášky č. 106/2001 Sb. ve znění její novely č. 148/2004 Sb. Problematiku zdravotnické kvalifikace řeší Směrnice ke zdravotnickému zabezpečení zotavovacích akcí Junáka.

3. Povolení a ohlašování tábora

- (10) Pro konání tábora je nutné získat následující povolení:
- Povolení majitele tábořiště** (doklad opravňující k využití pozemku, např. nájemní smlouva apod.) v případě, že tábořiště není v majetku pořadatele tábora.
 - Povolení orgánu ochrany přírody** (většinou odboru životního prostředí orgánu státní správy nadřazeného obecnímu úřadu, např. Referát životního prostředí městského úřadu) v případě, že se tábořiště nachází na území se zvýšeným stupněm ochrany nebo se v blízkém okolí se vyskytuje nějaký chráněný přírodní útvar.
 - Povolení ke vjezdu na lesní pozemky** (v případě nutnosti vjíždění motorových vozidel do lesů, do kterých není povolen vjezd). Vydává je vlastník lesa, příp. příslušný orgán státní správy lesů.
 - Zajištění péče praktického lékaře** dostupného v místě konání (odst. 1e § 11 zákona 258/2000 Sb.), netýká se putovních akcí a táborů s méně jak 30 účastníky do 15 let.
 - Schválení tábora pořadatelem** (viz kapitola 7 - Schválení tábora)
- (11) Konání tábora je nutné ohlásit:
- orgánu státní správy lesů**, pokud se tábořiště nachází na lesním pozemku nebo je okolní les při konání tábora výrazně využíván (odst. 5 § 20 lesního zákona), podává se min. 30 dní předem,
 - krajské hygienické stanici** v případě tábora s 30 a více účastníky do 15 let, oznamuje se termín a místo konání tábora, počet dětí na akci, způsob zabezpečení akce pitnou vodou, způsob zajištění stravování účastníků a rozbor vody, který není starší jak 3 měsíce, pokud není tábor zásobován z veřejného zdroje pitné vody (odst. 3, 4 § 8 zákona 258/2000 Sb.),
 - obecnímu úřadu** zejména kvůli kontaktu pro případné živelné pohromy (povodeň, požár...), příp. kvůli domluvě likvidace odpadů (záleží na konkrétní obci). Kvůli živelným pohromám je vhodné oznámit konání tábora i místně příslušnému oddělení Policie ČR a Hasičského záchranného sboru.
- (12) Problematiku povolení a ohlašování konání tábora řeší zejména tyto zákony:
- 289/1995 Sb. o lesích (lesní zákon)
 - 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví
 - 114/1992 Sb. o ochraně přírody

4. Hygienické podmínky

- (13) Při pořádání **tábora pro méně jak 30 dětí do 15 let** (jiná podobná akce pro děti) musí pořadatel minimálně zajistit:
- hygienicky nezávadný stav zařízení,
 - zásobování akce pitnou vodou,
 - účast způsobilých osob (potravinářský průkaz pro osoby připravující jídlo a potvrzení o zdravotní způsobilosti pro vedoucí pracující s dětmi) – viz kapitola 2 - Účastníci a vedení tábora.
- (14) Pořadatel tábora **pro 30 a více dětí do 15 let** (zotavovací akce) musí zajistit všechny podmínky pro zotavovací akci vyplývající ze zákona č. 258/2000 Sb. a vyhlášky 106/2001 Sb. Jedná se zejména o:
- Účast zdravotně způsobilých dětí a ostatních pracovníků** (dozor, osoby činné při stravování), dokládá se písemným potvrzením (viz kapitola 2 - Účastníci a vedení tábora)
 - Zásobování akce pitnou vodou** (doloženo rozborem vody ne starším než 3 měsíce)
 - Kuchyně**
 - označení pracovních ploch pro práci s tepelně opracovaným a tepelně neopracovaným pokrmem
 - mytí kuchyňského a jídelního nádobí v pitné vodě
 - zastřešený prostor jídelny, kuchyně, umývárny nádobí a skladu potravin
 - skladování potravin za podmínek daných výrobcem (pozor na maso, uzeniny, vejce...)
 - nepoužívání potravin zakázaných pro zotavovací akce (viz vyhláška 106/2001 Sb.)
 - Umývárny**
 - na 5 dětí jeden výtokový kohout s odvodem použité vody (možno použít i vodoteč odpovídající hygienickým limitům)
 - možnost koupání nebo osprchování v teplé vodě alespoň jednou za týden (možno nahradit saunou)
 - k účelům osobní hygieny, s výjimkou čištění zubů, a k úklidu lze používat vodu vyhovující hygienickým limitům pro vodu ke koupání ve volné přírodě
 - Záchody**
 - oddělené podle pohlaví
 - do 20 dětí se zřizují dva záchody, na každých dalších 20 dětí jeden další záchod
 - možnost mytí rukou v tekoucí vodě
 - zajištěná intimita záchodů
 - denní přesypávání zeminou
 - děti nesmějí provádět úklid záchodů
 - Ošetřovna a izolace**
 - ošetřovna a izolace odděleně ve vyčleněných stanech
 - umístění léků a zdravotnické dokumentace tak, aby k nim neměly volný přístup děti ani jiné nepovolané osoby
 - možnost mytí v tekoucí vodě
 - vybavení lékárníčky (min. rozsah dle vyhlášky 148/2001 Sb., neprošlé datum použitelnosti)
 - vedení zdravotnického deníku, seznamu účastníků a zdravotní dokumentace
 - ubytování zdravotníka v bezprostřední blízkosti ošetřovny s izolací

g) Ubytování a spánek

- stany s nepromokavou stanovou plachtou
- ubytování dětí odděleně podle pohlaví
- nutno provádět denní úklid všech prostor
- min. 9 hodin spánku s výjimkou noci, kdy se pořádá noční hra

h) Stravování

- denně musí být zajištěno min. 5 jídel, jedno z hlavních jídel musí být teplé, teplý nápoj ke snídani
- nápoje musí být k dispozici po celý den uchovávané v krytých nádobách s výpustným kohoutem
- na táborech do 50 účastníků se mohou děti pod dozorem podílet na přípravě celé stravy a na jejím výdeji, při vyšším počtu osob se mohou podílet jen na přípravě stravy před tepelným opracováním a na pomocných pracích

- (15) K 1.1.2008 vstoupila v platnost novela vodního zákona, která mj. definuje pojem odpadních vod a stanovuje povinnosti související s nakládání s nimi. Podle výkladu Ministerstva životního prostředí se běžných skautských táborů (tj. táborů s pouze dočasnými stavbami) povinnost mít povolení k nakládání s odpadními vodami netýká. Více informací je možné nalézt na www.krizovatka.skaut.cz po zadání slov „Odpadní vody“ do vyhledávacího okna.

5. Bezpečnost na tábore

- (16) Vůdce tábora je povinen v době konání tábora zajistit **bezpečnost dětí na tábore**. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat nebezpečným aktivitám jako je koupání, bojové a noční hry, lanové aktivity, jízda na lodích, střelecké aktivity a další. U některých aktivit je nutné dodržet odbornou kvalifikaci dozoru (zejména v případě jízdy na lodích a horolezeckých či větších lanových aktivit). Souhrn bezpečnostních pravidel můžete nalézt v publikaci Bezpečnostní pravidla činností s dětmi a mládeží vydané Českou radou dětí a mládeže (zdarma distribuované na střediska).
- (17) **Koupání** je možné pouze za dohledu osoby, která je schopná poskytnout záchranu tonoucímu. Koupání je možné nejdříve jednu hodinu po hlavním jídle nebo intenzivním cvičení.
- (18) Pro řešení různých **krizových situací**, které nelze předem zabezpečit a jsou velmi specifické (požár, úraz, záplavy...), doporučujeme, aby během tábora visela na viditelném místě důležitá telefonní čísla (hasiči, záchranka, táborový lékař, obecní úřad, pořadatel tábora...). Naléhavé případy a vážné úrazy hlase co nejdříve do Kanceláře ústředí Junáka (telefon 777 663 531 nebo 234 621 284). Je vhodné, aby vůdce tábora měl k dispozici krizový lístek pro vedoucí oddílů, který byl distribuován na střediska, s pokyny, jak postupovat při řešení kritických situací.
- (19) Všichni účastníci tábora (včetně nečlenů Junáka) jsou pojištěni Smlouvou na **úrazové pojištění** mezi Českou radou dětí a mládeže a Generali Pojišťovnou a.s. Středisko v případě úrazu nahlásí pojistnou událost na příslušném formuláři dle Metodického postupu k úrazové pojistce (ke stažení mezi dokumenty). Podrobné informace k pojištění je možné nalézt přímo na webových stránkách ČRDM (<http://www.crdm.cz> pod odkazem Pojištění) nebo na skautské křižovatce pod heslem „pojištění“.

6. Výchovné cíle tábora

- (20) Každý tábor by měl vést k naplňování výchovných cílů Junáka a daného oddílu. Výchovným cílem se zde rozumí cíl vedoucí k rozvoji členů nebo oddílu jako celku. Tábor je vynikající příležitostí k osobnímu rozvoji jednotlivých členů, používání skautské metody a k podpoře oddílové atmosféry a vztahů.
- (21) Za stanovení výchovných cílů je zodpovědný vůdce tábora, na jejich vzniku by se měla podílet

celá táborová (oddílová) rada. Středisko prostřednictvím výchovného zpravodaje nebo vůdce střediska poskytuje vedení tábora v této oblasti metodickou a zkušenostní podporu.

- (22) Výchovné cíle jsou vázány na typ akce (např. rozvoj fyzické zdatnosti na zimním táboře), na aktuální potřeby oddílů (např. zavedení nové stezky do činnosti oddílu) nebo na aktuální stav oddílu (např. zlepšení komunikace mezi jednotlivými členy oddílu).

7. Hospodaření tábora

- (23) **Rozpočet tábora** předkládá vedení tábora střediskové radě ke schválení.
- (24) Od roku 2007 není možné podle pravidel Junáka čerpat na tábory dotace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Počet dětodnů na táborech se používá jako jedno z kritérií pro výpočet nadstavby dotace pro junácké kraje.
- (25) Za tábor se považuje akce dlouhá 7 dní a více (včetně dne příjezdu a odjezdu), jejímž pořadatelem je organizační jednotka Junáka.
- (26) Za dětoden je považován pobytový den účastníka tábora. Účastníkem se rozumí dítě do 18 let, přičemž rozhodující je dosažení věku v kalendářním roce (pokud v kalendářním roce 2008 je účastníkovi 18 let, mohou být dětodny zahrnuty).
- (27) Někteří zaměstnavatelé poskytují rodičům dětí **příspěvek na tábor** (nejčastěji z fondu FKSP). Rodiče dětí příspěvek dostanou na základě pořadatelem vyplněného "Potvrzení pro zaměstnavatele" (viz doporučený vzor). Faktury pro zaměstnavatele rodičů doporučujeme vydávat na základě písemné objednávky zaměstnavatele s uvedením jeho názvu, sídla a IČ, neboť tyto údaje musí faktura obsahovat.
- (28) Vyúčtování jednotlivých táborů probíhá podle pravidel střediska a podle pravidel účtování akcí. Vzhledem k významnému objemu finančních prostředků doporučujeme zaměřit na tyto hlavní velké akce pozornost revizních komisí střediska (příp. okresů a krajů).

8. Schválení tábora a jeho kontrola

- (29) Pořádání tábora, jeho rozpočet a vedení schvaluje středisková rada (vždy se jedná o velkou akci dle Hospodářského řádu Junáka). Pro zajištění přípravy tábora v dostatečném předstihu doporučujeme pověřit příslušné činovníky vedením tábora již při zahájení přípravy tábora (ne až v pokročilém stádiu příprav při schvalování celé akce).
- (30) **Středisková rada:**
- zkontroluje splnění nebo reálnost splnění všech podmínek pro konání tábora daných zákonem a tímto pokynem (zajištění tábořiště a vybavení, povolení a ohlášení konání tábora, zajištění hygienických podmínek, personální zabezpečení...),
 - zkontroluje dostatečnou kvalifikaci vůdce tábora a táborového zdravotníka,
 - posoudí rozpočet připravený vedením tábora a projednaný s hospodářem střediska,
 - zkontroluje formální a věcnou správnost vyplněných hlášení.
- (31) Podle výsledků výše uvedených bodů středisková rada schvaluje pořádání tábora, jeho rozpočet a jmenuje vůdce tábora
- (32) Pořadatel tábora a členové nadřízeného orgánu (okresní nebo krajská rada), příp. jimi pověřeni činovníci, jsou oprávněni provádět **kontroly během konání tábora**. Je vhodné tyto kontroly vybavit písemným pověřením k této činnosti. Kontrolu je vhodné využít jako zpětnou vazbu pro jednotlivé oddíly, resp. střediska. V případě vážného porušení hygienických nebo bezpečnostních opatření může statutární orgán pořadatel nařídit ukončení tábora.

9. Komunikace středisko – (okres) – kraj – ústředí

- (33) Základní informace o táboře (místo, termín, vedení, rozpočet...) jsou uvedeny v **hlášenice tábora** (for_hlasenka_tabora), která slouží jako doporučený podklad pro schválení tábora na úrovni střediska. V tomto formuláři naleznete i minimální verzi hlášenky obsahující pouze údaje předávané okresu nebo kraji (for_hlasenka_tabora, list Zjednodušená hlášenka). Je možné ji využít pro tábory, kde středisko z různých důvodů nevyžaduje vyplnění kompletní hlášenky. Hlášenku je možné upravit podle potřeb střediska, jedná se pouze o doporučený formulář.
- (34) Středisko předá **přehled schválených táborů** (předepsaný formulář for_prehled_taboru, list Předpoklad) příslušnému junáckému kraji, nejlépe pouze v elektronické podobě do 31.5. daného roku (pokud příslušná rada nestanoví jiný termín).
- (35) Pokud je vyšší organizační jednotkou nadřízenou středisku okres, střediska odevzdají přehled táborů na okres již do 15.5. daného roku (pokud nestanoví rada jiný termín). Okres provede sumarizaci táborů prostým sloučením přehledů a zašle jej do 31.5. na příslušný junácký kraj.
- (36) Junácký kraj provede sumarizaci táborů jednotlivých středisek prostým sloučením formulářů a zašle jej do 10.6. do Kanceláře ústředí Junáka (pouze v elektronické podobě na adresu skaut@junak.cz). Přehled táborů na ústředí je zejména z důvodu řešení případné krizové situace a pro účely vyúčtování dotací vůči MŠMT.
- (37) Po skončení táborů, nejpozději však do 15.12., zašle junácký kraj do Kanceláře ústředí Junáka přehled táborů vyplněný podle skutečnosti (for_prehled_taboru – list Skutečnost). V tomto přehledu jsou uvedena data souhrnně za středisko (u všech táborů daného střediska dohromady počet dětodnů, počet osobodnů a celkové táborové výdaje). Způsob, jakým tato data kraj získá, si stanoví příslušný junácký kraj. Pokud nestanoví kraj jinak, odevzdají střediska přehledy dle skutečnosti do 15.11. na příslušnou vyšší organizační jednotku (okres nebo kraj), které je zpracují obdobným způsobem jako přehledy před tábory.
- (38) Korespondenční adresa s ústředím je: Junák – svaz skautů a skautek ČR, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1, skaut@junak.cz. Doporučujeme využít elektronické podatelny do Kanceláře ústředí Junáka, kterou naleznete na adrese <http://krizovatka.skaut.cz/podatelna>. Stejnou cestu můžete použít k zaslání dotazů týkajících se letošních táborů, se kterými si nedokážete poradit na místní úrovni.

10. Přehled termínů a formulářů

Název	Označení	Termín	Forma
Hlášenice tábora	for_hlasenka_tabora	dle střediska	dle střediska
Přehled táborů – předpoklad	For_prehled_taboru (list Předpoklad)	15.5. na okres 31.5. na kraj 10.6. na ústředí	elektronicky
Přehled táborů – skutečnost	For_prehled_taboru (list Skutečnost)	15.12. na ústředí 15.11. na okres 15.11. na kraj	elektronicky

11. Odkazy

- www.skaut.cz/taboru - sekce skautské křižovatky věnující se problematice táborů
- taboru.ymca.cz - kvalitní web poskytující podporu pro pořadatele letních táborů
- www.skaut.cz/dokumenty - najdete zde všechny dokumenty týkající se pokynu
- krizovatka.skaut.cz/podatelna - elektronická podatelna do Kanceláře ústředí Junáka

12. Přílohy a doporučené vzory

- a) Hlášení tábora (for_hlasenka_tabora)
- b) Přehled táborů (for_prehled_taboru)
- c) Doporučené vzory dokumentů (příhláška na tábor, prohlášení o bezinfekčnosti, posudek o zdravotní způsobilosti dítěte, žádost o příspěvek z fondu FKSP)

13. Související předpisy

- a) Vyhláška 106/2001 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti
- b) Zákon 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (vybrané paragrafy, aktuální znění)
- c) Směrnice ke zdravotnickému zabezpečení zotavovacích akcí Junáka
- d) Zákon 289/1995 Sb. o lesích (lesní zákon)

14. Závěrečná ustanovení

- (39) Tento pokyn nabývá účinnosti ke dni vydání. Ke dni účinnosti se zrušuje Pokyn k táborům na rok 2008.

V Praze dne 6.3.2009

Ondřej Kupka – Dick, v.r.
zpravodaj VRJ pro program